

גרידא, יש לחפש בעובדה, שצמרת צה"ל לא ידעה ולא הבינה לאשורו, מה באמת קרה ב־8 בחודש, ובמיקרים אחרים. נראה כי כך גבה כתודעת הפיקוד הגבוה — בעיקר מפקדת חזית הדרום — מעין „מחסום־פחד“, שבגיננו כבר לא האמינו ביכולת כוחות צה"ל להתגבר, בהתקפה יוזמה רגילה — ובודאי כשכיוונה הכללי חזיתי — על קטע ממערב ההגנה המוכן של הארמיות המצריות, וגם להבקיעו למלוא עומקו, וכל זאת בלא לשלם מחיר מלחמה נסבל. כצפוי וכרגיל, מחירה של „זהירות“ מעין זו כבד ומיותר, כפי שעוד ניווכח בסקירת הצליחה, בהתארוונה. העובדה שבפועל נמצא הפיקוד הגבוה מחייב ומאיץ בתוקפו, בשרון וגם בבנין, שיתקפו מיתחמים מצריים ב„חוזה הסינית“ וב„מיסוריי“, איננה סותרת את ההנחה שלעיל. מפקדת החזית ראתה התקפת אילו כנובעות מהכרח שנוצר בשטח, לשם הדיפת האוייב צפונה כדי להרחיקו מראש־הגשר, אבל בשום פנים לא כחלק ממאמץ התקפי מערכתי כולל יוום, שתכליתו איננה „דחיפת“ המצרים בלבד, אלא הבקעת המערך הארמיני כיבוי שו, והשגדת ארמיה 2 בסניי.

כיוון שהחלטנו כי המאמץ העיקרי וממדיא ריכוז רוב הכוח — ייעשו באפריקה, תוך הימנעות מכוונת מ„הסתבכות“ עם הכוחות המצריים העיקריים בסניי, לא נוצל ריכוזי הכוח מוד ארמיה 2 באופן מלא ובריומני.

קודם כל, היה צריך שרון להידחק ב„תפר“, כאשר ברן ערוך מאחריה, ממתיק לתורו לצלוח. מפקדת החזית דאגה שיתיה ברן „טריו“, לצורך הלחימה באפריקה ולכן נערך להתארגן מאחרי קו החזית. „כוח ששון“, שנעשה אחראי לברו על רוב גיורת ארמיה 2, נאלץ להתיר פור לכל אורך חזיתו, עד היסדה־תוכו, הגם שהיו איאלו מחשבות לעניין ניצולו למיתקפה, נראה שלא היו רציניות. כך נגוד מראש שיבונוו ההודמנרות אשר נוצרו אחר־כך בפועל בגיורתו של כוח ששון, והמלבד „לחץ“ לא תרם כל תרומה מעיילה. הכוח האחר שהשתתף במיתקפה הוא „אוגדת סיני“ (מוקטטת), ועתה בפיקוד קלמן מגן ז"ל, לאחר נפילת אלברט מנדלר) המתין גם הוא במקומו, בגיורתו הדרומית, באסס מעשה של ממש, עד שגיע תורו לצלוח.

וביעילות המירביים, מול ארמיה 2, באחת או יותר מגזרות אותה חזית.

ריכוז הכוחות

ה יערכות עיקר עוצמת חזית־הדרום בקו דורסואר — קנטרה נגרמה לא רק מפני סיבות מיבצעיות. הגורם העיקרי היה דווקא לוגיסטי.

ממיורח לקו זה נמצאו שני המרכזים הלוגיסטיים העיקריים של צה"ל בחזית סיני — איזור רפידיים ואיזור — בלוזה־רומני. משניהם נמשכו אחריה שני עורקי־התחבורה הראשיים שהיוו את סיני — ואלה היו, כמובן, גם צירי־

ההיבט הלוגיסטי לא זכה בניתוח, בהערכה ובהשפעה הנכונים בניהול המלחמות של צה"ל

התנועה החשובים, הנוחים והקצרים ביותר, שהולכו מסניי אל מרכזי ישראל. לכן, מצד אחד, חזירה מצרית עמוקה בגזרות אלו היתה פחות־נשבלת מאשר במקומות אחרים; ומצד שני, האפשרות לקיים כוחות גדולים בהן היתה טובה וקלה יותר, וגם משך הזמן שנחוץ להגעת כוחות מלב ישראל, קצר יותר.

מסיבות אלה, וכן ביגלל גורמים אחרים — כמו, אופי השטח ממערב התעלה וכן התפיסות והנחונים המיבצעיים שהתקיימו לפני המלחמה וכפי שפורשו והנבנו אז — נטה צה"ל, לפני יוסי־הכיפורים, לראות את האפשרות הסבירה והעדיפה לצליחת התעלה, במסגרת המאמץ ההתקפי העיקרי שלנו, בכמה מקומות שבמחצית הצפון־

כאלה לא עמדו לרשותו בכל חלק אחר של החזית, בסניי או באפריקה, מצב לוגיסטי כזה הוא בגדר נכס מיבצעי רציני ביותר, שאיפשר לנצל, באופן יעיל, כל הזדמנות אשר היתה נוצרת במרחב — ובכך גם הזמין יצירת אפשרויות כאלו.

אופייני הדבר ומצער — מהיותו סימפטום מובהק של איימוקצויות מוכחת ועמוקה — שההיבט הלוגיסטי לא זכה בניתוח, בהערכה ובהשפעה הנכונים בניהול המלחמות והמועי רבות עליידי צה"ל.

לכל איש־צבא היודע את מלאכתו היו הנסיבות הלוגיסטיות מוכתרות, כימעט אוטומטית, העדפת תקיפת ארמיה 2; וזה היה המובן־מאליו הראשוני, אשר כדי לערערו ולצרכי העדפת דרך־פעולה אחרת, נחוץ היה שיכנוע קשה (או, כמובן, הכוונה־שלולת מפורשת מלמעלה). הפליאה תיגבר לנוכח העובדה, שצה"ל עצמו בחר להשיג הכרעה בדרום באמצעות חזירה עמוקה לערוף האוייב; כלומר, באמצעות התנקה וניתוק של צנורות־החיים הלוגיסטיים המצריים — ועוד, כאמור, תוך הסתמי כוח מופרות ובלבדי־תלמעשה על כך, תוך הימנעות מכוונת (שוגגה) מהכרעה בדרך של התנגשות בחלק מסויים מן הכוחות העיקריים של האוייב.

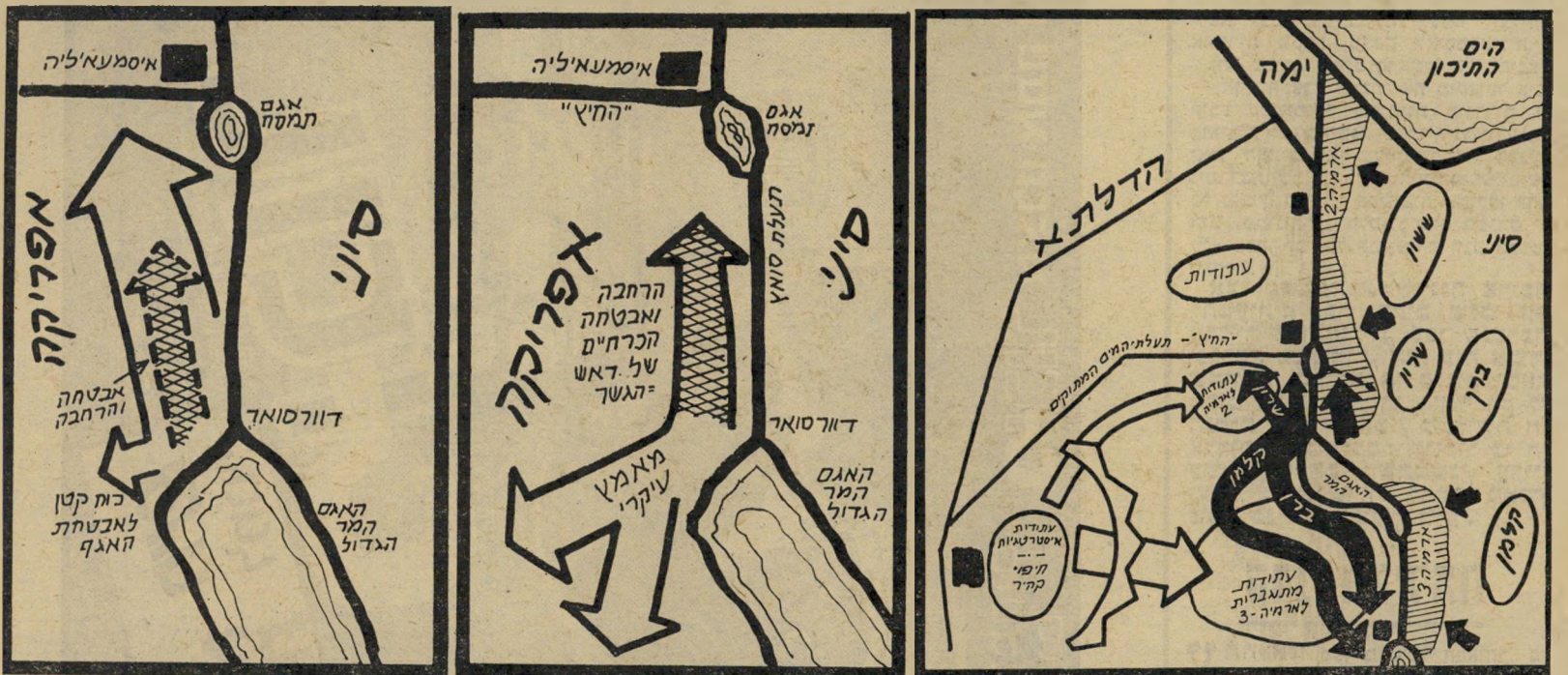
הלוגיסטיקה, מסתבר, נתפסת כגורם בעל השפעה מברעת אצל האוייב, אך לא אצלנו ועל מיבצעינו.

פקודת מיבצע

שם סיכום־בהמחשה של מסקנתנו, שאת המית קפה נחוץ ונכון היה להנחית על ארמיה 2, תוך ביצוע המאמץ העיקרי במיורח התעלה, נססה להציע ולתאר כאן את „המיתקפה הנכונה“, שראוי לכנותה אבירי־לב 2, משופר.

סעיף „המשימה“ (או „הכוונה“) בפקודת־המיבצע הני „משופרת“ יורה, כי מטרת המיבצע היא „השגדת ארמיה 2, עליידי כיתורה במערב התעלה והתקפת כוחותיה הערוכים בשטח סיני“. מאפייני „השיטה“ יהיו:

- **ביצוע צליחה ב„מצמד“** (דרורסואר), אבל



ריכוז הכוחות כפי שהיה צריך להיות כתוצאה מאיחוד המאמצים. המאמץ העיקרי גם מרחיב ומאבטח את ראש־הגשר.

פיצול הכוחות במיבצע כפי שהיה, בין המאמץ העיקרי (דרומה) והמאמץ להרחבת ראש־הגשר ואבטחתו שהופנה כלפי צפון.

הביצוע בפועל של אבירי־הלב, המפה מראה את הכוחות של ששון, שרון, ברן, וקלמן, את כיוון התקפתם, את העתודה האיסטרטגית המצרית ואת עתודות הארמיות.

נית של החזית. (בין היסדה־תוכו לדרורסואר). עובדה זו אוכרה וגם הוסברה בפירוט בפירוטם שונים וגם בסקירותינו ולכן לא נרחיב בה פה. מכלול הסיבות הגורמים הללו הביא לכך, שבחלק זה של החזית — בו נמצאו הגזרות „הצפונית“, „המרכזית“ שלנו — תיבנה ותפעל מערכת יעילה וצפופה־יחסית של דרכי אורך

בנסיבות המיוחדות שלנו, ביגלל שעון־החול הפוליטי, לא די בכיתור האוייב ובהמתנה עד שיפול לחיקנו

ורוח; — וכן שכאן יוקמו שני ריכוזי ציד־הגישור — האחד, באיזור רפידיים (עם „שלוחה“ לכיוון טאסה ומערב בה) והשני, בבלוזה־רומני.

כך, בחזית ארמיה 2 נמצאו לצת"ל תשתית וגיבוי לוגיסטיים טובים ולשם ביצוע תנועה, ריכוזי־כוחות, אספקתם ואחזקתם — במהירות ובקנה־מידה גדול. תנאים

קד ושער את התוצאה שהיתה נגרמת, אילו הלפח חזית הדרום כדרכה של חזית הצפון. שם לא נשמרו כוחות „רעננים“ ובטלים להמתין לתורם לתקוף: אלא, כאשר עבר פרי קודי־הצפון למיתקפה, הטיל לקרב ברימוניות את כל כוחותינו האפשריים — ונזכור כי כולם השתתפו בבלימה; ובצפון היה פסק־הזמן בין בלימה למיתקפה קצר הרבה מכסניי.

אפילו המצרים יכלו בקושי להרשות לעצמם את הלוכוס המסוכן, של החזקת עתודות גדולות־ביחס, בלתי מרותקות, כדי שתהיינה שמורות „טריות“ לשלב הבא.

לגבי צה"ל, היתה זו איזו־נחה, שקשה להפי בירה ואי־אפשר כולל להאזינה.

ניקוי איזור ראש־הגשר בגדה המזרחית עד 5–10 ק"מ מ„מצמד“; ומיד תמשך החזירה לאורך „לקסיקון“, צפונה ולצפון־מזרח. בתיאוס ובסיוע הדדי עם הכוח שממערב התעלה. למשימות אלו יוקצה (המשך בעמוד 12)

באומרי שהיערכות הכוחות צריכה היתה להטות את הפיקוד הגבוה לכיוון התקפת ארמיה 2 בסניי — לאור השאיפה הטבעית וההכרחית לניצול המירבי ולמניעת התבובות; לשם מילוי המשימה של „השגדת האוייב“, ושלילת הישגיו; ובהתאם להשפעה ההכרחית של גורם־הזמן המיבצעי־האובייקטיבי, בחינוק משמעותי של הופעת „שעון־החול“ שלנו) — אין כוונתי לומר, שכל כוח חייב היה לתקוף בגיורתו המרוב פניו. אלא, שהיערכות זו איפשרה ריכוז עוצמה מברעת למיתקפה — ושריכוז זה אכן ניתן היה לביצוע רחייב היה להתבצע, במהירות